

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) over het ontwerp besluit verwijzingsportaal bankgegevens

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

Onderstaande beantwoording is ontleend aan de nota van toelichting, waarin uitgebreider op de voorgestelde wijzigingen wordt ingegaan.

1. Wat is de aanleiding?

De politie, de bijzondere opsporingsdiensten, het Openbaar Ministerie, de FIU en de Belastingdienst hebben identificerende gegevens van banken nodig voor de uitvoering van hun taken. Zij hebben wettelijke bevoegdheden om deze gegevens te vorderen of te verzoeken. Momenteel gebeurt dit handmatig en schriftelijk. Omdat het betalingsverkeer inmiddels snel, digitaal en grensoverschrijdend is, voldoet deze methode niet meer om ervoor te zorgen dat de instanties tijdig, volledig en op een direct verwerkbaar digitale wijze de beschikking krijgen over de gegevens.

Het inrichten van een verwijzingsportaal bankgegevens is daarnaast een verplichting voor alle lidstaten van de Europese Unie om te voorzien in een geautomatiseerd centraal systeem ter identificatie van cliënten van banken en andere betaaldienstverleners. Deze verplichting vloeit voort uit de richtlijn tot wijziging van de vierde anti-witwasrichtlijn en dient uiterlijk op 10 september 2020 in Nederlandse wetgeving te zijn geïmplementeerd. Daartoe is het wetsvoorstel verwijzingsportaal bankgegevens opgesteld, dat reeds eerder via internet is geconsulteerd en inmiddels is ingediend bij de Tweede Kamer. Daarin is een aantal delegatiegrondslagen opgenomen voor het stellen van regels van meer uitvoerende aard bij algemene maatregel van bestuur. Deze regels zijn opgenomen in het ontwerp Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.

2. Wie zijn betrokken?

Het wetsvoorstel en het ontwerp besluit regelen de inrichting van een verwijzingsportaal bankgegevens. Daarbij zijn partijen betrokken die gegevens vorderen of verzoeken, partijen die gegevens verstrekken, en partijen over wie gegevens worden verstrekt.

Vorderen

De volgende partijen kunnen via het verwijzingsportaal bankgegevens gegevens vorderen of verzoeken:

- de politie;
- de bijzondere opsporingsdiensten;
- het Openbaar Ministerie;
- de FIU;
- de Belastingdienst.

Verstrekken

De volgende partijen zijn verplicht om aan te sluiten op het portaal zodat vorderingen aan hen via het portaal gedaan kunnen worden:

- banken en andere betaaldienstverleners die rekeningen aanbieden met een IBAN identificatienummer als bedoeld in de SEPA-verordening dat de landcode NL bevat;
- banken die in Nederland kluisen aanbieden.

Gegevens van

In het portaal kunnen gegevens van de volgende betrokkenen worden opgevraagd:

- personen die in Nederland financiële producten of kluisen afnemen bij de aangesloten banken en andere betaaldienstverleners;
- personen die zeggenschap kunnen uitoefenen over deze financiële producten of kluisen.

3. Wat is het probleem?

De bestaande methode van schriftelijk vorderen en verzoeken sluit onvoldoende aan bij de snelheid en de digitale aard van het grootste gedeelte van het betalingsverkeer. Dit is voor de politie, de bijzondere opsporingsdiensten, het Openbaar Ministerie, de FIU en de Belastingdienst een belemmering bij het uitvoeren van hun taken. Dat deze instanties snel kunnen beschikken

over gegevens van cliënten van banken en andere betaaldienstverleners is onder meer van belang voor de aanpak en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en de daaraan ten grondslag liggende delicten, zoals corruptie, fiscale misdrijven waaronder belastingontduiking en -fraude.

4. Wat is het doel?

Met het verwijzingsportaal bankgegevens kunnen vorderingen en verzoeken om gegevens betrouwbaar, veilig, snel, gericht en efficiënt worden afgedaan.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De wetgeving gaat over de verhouding tussen de overheid en de private sector. Daarbij is per definitie sprake van overheidsinterventie.

6. Wat is het beste instrument?

Een verwijzingsportaal is de meest efficiënte en veilige manier om identificerende gegevens van banken op te vragen. Om zeker te stellen dat de juiste partijen op dit portaal aansluiten is een wettelijke verplichting nodig. Regels van meer uitvoerende aard zijn opgenomen in het ontwerp Besluit verwijzingsportaal bankgegevens.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het wetsvoorstel en het ontwerp besluit hebben geen directe gevolgen voor burgers. Gegevens die nu handmatig opgevraagd kunnen worden, kunnen dat straks via het portaal. Voor de aangesloten banken en andere betaaldienstverleners leveren het wetsvoorstel en het ontwerp besluit aansluitkosten op. Aangezien het verwerken van vorderingen en verzoeken vervolgens geautomatiseerd verloopt kan het verwijzingsportaal bankgegevens in de toekomst leiden tot kostenbesparingen. Voor de overheidsinstanties die hun vorderingen of verzoeken kunnen indienen via het portaal leidt dit sneller tot kwalitatief betere gegevens. Dit ondersteunt de taken van de verschillende instanties.